

Kadınların daha az sosyal medyada yer almasının nedeni: Denetlenme, şiddet, taciz...

R. gazeteduvar.com.tr/kadinlarin-daha-az-sosyal-medyada-yer-almasinin-nedeni-denetlenme-siddet-taciz-haber-1579934

TEKNOLOJİ

Araştırmalar kadınların sosyal medyayı erkeklerden daha az kullandığını gösteriyor. Uzmanlara göre, bu mecra erkekler tarafından denetleniyor, kadınlar cinsel taciz ve flört şiddetine maruz kalıyor.

[Google Haberlere Abone ol](#)

Nur Kaplan

ANKARA - CHP İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca, cinsiyet eşitsizliğinin teknolojiye yansıma biçimini ortaya koyduğu ‘Dijital Hak’sızlıklar’ raporunu geçtiğimiz günlerde yayımladı. Rapora göre, 37 milyon kullanıcısı olan Facebook’ta kadın kullanıcı oranı yüzde 36.1 iken, erkek kullanıcı oranı yüzde 63.9 oldu.

38 milyon kullanıcısı olan Instagram’da da kadın kullanıcı oranı yüzde 42.1 iken, erkek kullanıcı oranı yüzde 57.9, 11 milyon 800 bin kullanıcısı olan Twitter’da ise kadın kullanıcı oranı yüzde 21.6 iken, yüzde 74.8 oran ile erkeklerin kadınlardan daha fazla Twitter kullandığı kaydedildi.

‘Dijital Hak’sızlıklar’ raporunun ortaya çıkardığı sosyal medyadaki cinsiyet eşitsizliğinin nedenlerini, CEİDizler Projesi Kapasite Geliştirme Koordinatörü akademisyen Funda Şenol Cantek ve İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya Bölümü’nden Prof. Dr. Aslı Tunç’a sorduk.

‘SOSYAL MEDYANIN KADINLARI BAŞTAN ÇIKARACAĞI DÜŞÜNÜLÜYOR’

Kadınların sosyal medyaya ulaşmasını sağlayacak araç ve gereçlere sahip olma oranlarının erkeklerden daha düşük olduğunu söyleyen Funda Şenol Cantek, günümüzde sosyal medyada aktif olmanın kamusal alana çıkmaya benzer bir pratik olduğunu söyledi. Buna bağlı olarak da kadınların “dışarıda” olmaları, fikir beyan etmeleri, yorum yapmaları, içerik üretmeleri, farklı kültürlerle karşılaşmaları, karma sosyalliklerin içinde yer almalarının onaylanmadığını ifade etti. Cantek, şöyle devam etti:

“Sosyal medyanın başka dünyaların kapılarını açmasının, sağladığı iletişim imkânlarının kız çocukları ve kadınları baştan çıkaracağı düşünülüyor. Özgüven eksiliği de var. Teknik beceri gerektiren bir aracı kullanabilmek, içerik üretebilmek, aktif olabilmek, görüşünü

dile getirmek konularında tutuklar kadınlar. Dile gelmeleri her dönem zordu, hâlâ büyük ölçüde zor. Bunun sebebi de yine erkek egemen sistem.”

‘KADINLAR ERKEKLER TARAFINDAN DENETLENİYOR’

Baba, kardeş, eş ve sevgili faktörlerinin kadınların sosyal medya kullanımında etkili olduğunu söyleyen Cantek, “Kadınlar, eşleriyle/sevgilileriyle ortak hesap açıyorlar. İçerikler/yorumlar ortak üretiliyor veya eş/sevgili tarafından denetleniyor. Ayrıca, kız çocukların/kadınların sosyal medya hesaplarının ailedeki erkekler, eşler, sevgililer tarafından kontrol edildiğini, şifrelerin öğrenildiğini, hatta bizzat belirlendiğini yaptığımız saha çalışmalarından biliyoruz. Sosyal medyanın kullanım sıklığı, paylaşılan içerikler ve edinilen arkadaşlar konusunda gerginlikler yaşandığını ve bu gerginliğin şiddete ve yasaklamalara dönüştüğünü de izliyoruz” dedi.

‘SOSYAL MEDYADAKİ CİNSEL TACİZ VE FLÖRT ŞİDDETİ KADINLARDA YILGINLIK YARATIYOR’

Cinsel tacizin, flört şiddetinin kadınların üzerinde bir korku ve yılgınlık yarattığını ifade eden Cantek, sosyal medyanın olumsuz anlamda cüretkârlığı, saldırganlığı, zorbalığı kolaylaştırıp yaygınlaştırdığını söyledi. Cantek, “Bedensel özellikleri, yaşam tarzı, karakteri dolayısıyla ‘sosyal medya linç’ adı verilen pratiğe maruz kalan kadınlar ve kız çocukları da var. Mahrem ilişkileri, fotoğrafları, video ve ses kayıtlarını paylaşmakla tehdit edilen çok sayıda kadın gönülsüzce bazı ilişkileri sürdürmek veya bunlara başlamak zorunda kalabiliyorlar. Taciz ve tecavüzü açık edemiyorlar” şeklinde konuştu.

‘SOSYAL MEDYA KADINLARA PENCERE AÇIYOR’

Kadınların ev içindeki iş yükünün de sosyal medyadan uzak kalmalarına neden olduğundan söz eden Cantek, sosyal medyanın kadınlar üzerinde sağaltıcı etkisinin de olduğunu ifade etti. Cantek, “Bakım emeğinden bunalan kadınlar, dinlenmek ve başka dünyaları, hayatları keşfetmek için sosyal medyada bir pencere açıyor, sosyal medyada ikinci bir hayat kuruyor gibi kendine” dedi.

‘SOSYAL MEDYA SESİMİZİ DUYURUP ÖRGÜTLENEBİLECEĞİMİZ MECRA’

Sosyal medyanın kadınların güçlenmesinde ve birbirlerinden cesaret almasında önemli bir mecra olduğunu söyleyen Cantek, iş ararken veya politik bir eylem örgütlerken, haklar konusunda da sosyal medyanın kadınlar için işlevsel olduğunu dile getirdi. Cantek, şunları kaydetti:

“Geçmişteki medya tanıklığının yerini sosyal medya tanıklığı aldı diyebiliriz. Kimsenin geleneksel medyaya iltifat etmediği ve zaten medyanın iktidarın denetimi altında olduğu bir dönemde, birkaç muhalif ve cesur yayın dışında sosyal medya sesimizi duyurup örgütlenebileceğimiz mecra. Sosyal medyada muhalefet yapmanın, dayanışmanın çok iyi taraflarının yanında, pratikte karşılığı olmayan bir cengâverlik haline gelebildiğini de ekleyeyim. Sosyal medyada söz söylemenin muhalif olmak veya dönüştürücü politikalar üretmek için yeterli olduğuna inanan hatırı sayılır bir topluluk var. Ama maalesef işler öyle yürüyor.”

TEKNOLOJİYE ULAŞIMDAKİ KISITLILIK, TOPLUMSAL ROLLER...

Dünya genelinde az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde cinsiyetler arası dijital uçurumun varlığı UNICEF, Dünya Bankası ve OECD raporlarıyla da desteklendiğini söyleyen Aslı Tunç, 2022 verilerine göre dünyada sosyal medya kullanımının oranlarının kabaca yüzde 56 erkek, yüzde 44 kadın olduğunu söyledi. Tunç, şunları kaydetti:

“Dijital hayat da fiziksel hayatın bir aynası. Kadınlara tanınan sınırlı fırsatlar, teknolojiye ulaşımdaki kısıtlar, onlara tanımlanan toplumsal roller gibi pek çok etmen bize kadınların sosyal medyada neden daha az varlık gösterdiğinin de yanıtı olabilir. Kadınların sosyal medya kullanımını bireysel özerklik, teknolojiye erişim, haberleşme ve iletişim hakkı, demokratik yaşama katılım ve dijital okuryazarlıklarından bağımsız düşünemeyiz. Bu anlamda özellikle alt sosyo-ekonomik gruplara ait kadınların sosyal medya platformlardaki eğitim, eğlence, iletişim olanaklarının dışına düşürülmesi doğal görünebilir.”

‘SOSYAL MEDYA ÇEVİRİMDIŞI ŞİDDETİ YENİDEN ÜRETİYOR’

Sosyal medyanın çoğunlukla erkeklerin sesinin duyulduğu, içeriklerinin erkekler tarafından oluşturulduğu ve kamusal tartışmaların da erkekler tarafından biçimlendiği bir mecra olduğunun altını çizen Tunç, kadınların sosyal medyaya mesafeli yaklaşmasının önemli bir nedeninin de maruz kaldıkları ‘dijital şiddet’ ve ‘çevrimiçi taciz’ olduğunu söyledi. Tunç, şöyle devam etti:

“Kadınlar için sosyal medya, çevrimdışıdaki şiddeti yeniden üreterek düşmanca ve zehirli bir mecraya dönüşüyor. Kadınlar özellikle Twitter gibi daha politize platformlarda çoklu ayrımcılığa ve görünmezlik/susturulma kültürüne maruz kalıyor.”

SOSYAL MEDYA VE TOPLUMSAL CİNSİYET

Sosyal medyada toplumsal cinsiyet eşitliğinin ancak iki yöntemle sağlanabileceğini ifade eden Tunç, “Sosyal medyada var olan cinsiyetçi dili teşhis etmek; ikincisi ise alternatif bir dil, yaklaşım ve yöntem geliştirmek. Kadınların artan oranda sosyal medyada varlık göstermesi, duyulur ve görünür olması bu anlamda değişimin ilk adımı olabilir” dedi.

CHP’den rapor: Cinsiyet eşitsizliği internet alanında da yaşanıyor*POLİTİKA*

Etiketler kadın teknoloji

HABER

SERKAN ALAN

